

leskats Latvijas ekonomikā: tendences 2017-2018.g. un dzīve pēc tam

Zivis ir, bet vai būs makšķernieki?

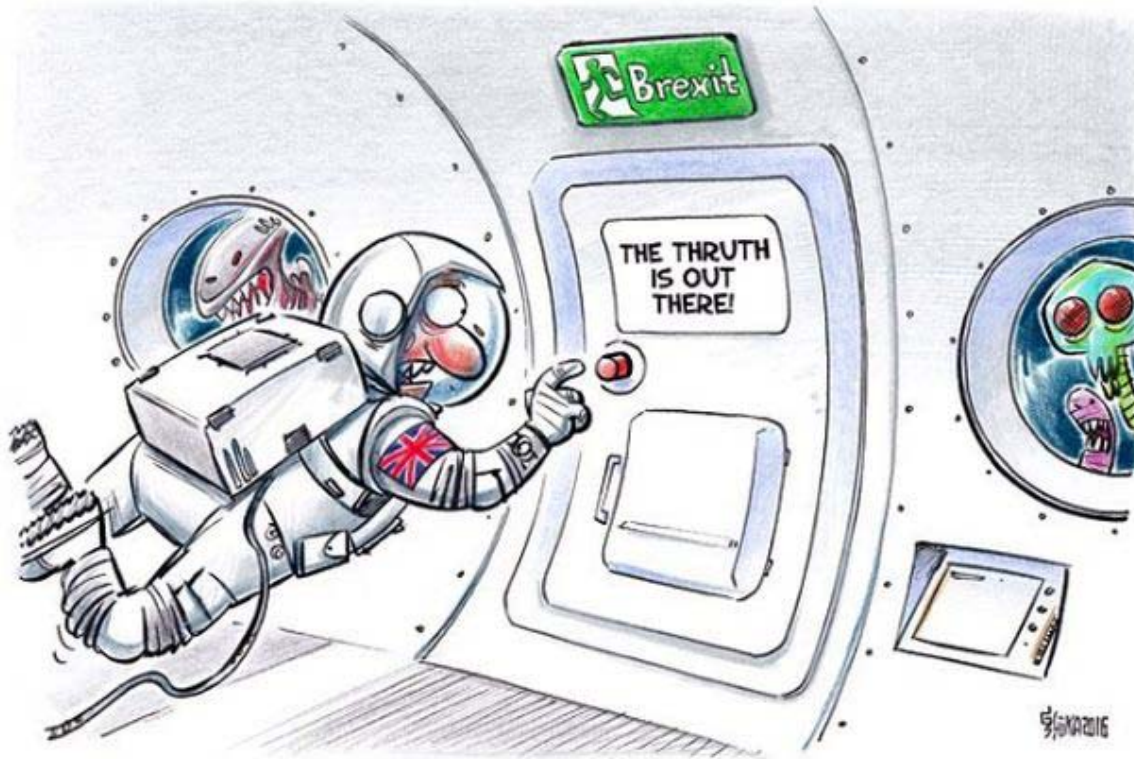
Mārtiņš Kazāks

Galvenais ekonomists
Swedbank Latvija

2016.gada 15.novembris

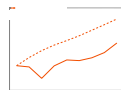
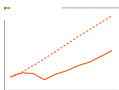

1. Pasaules ekonomika populisma gūstā

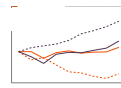
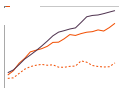

Avots: www.karikatura.lv;
Autors: Gatis Šjūka

Kāpēc populisms? *izaugsme vājāka nekā cerēts*

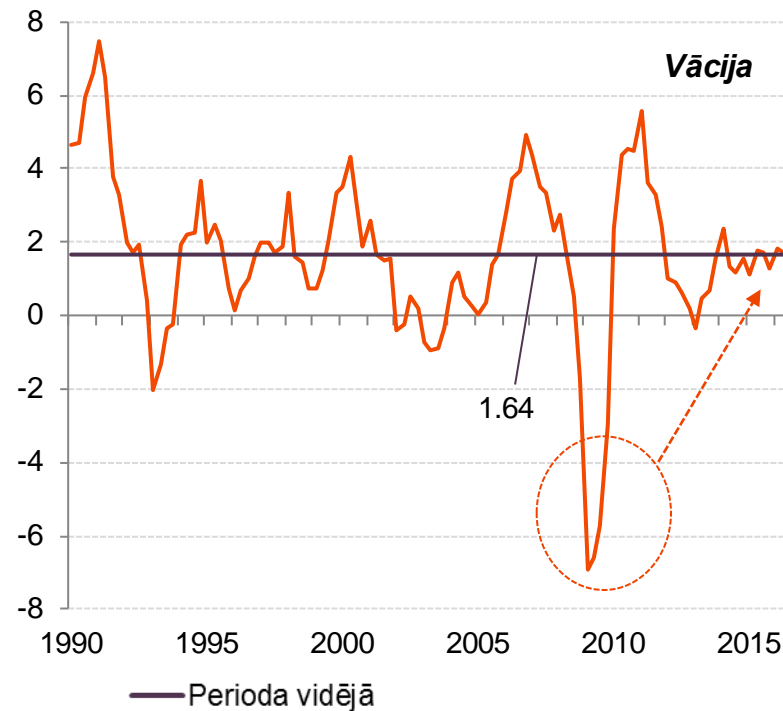
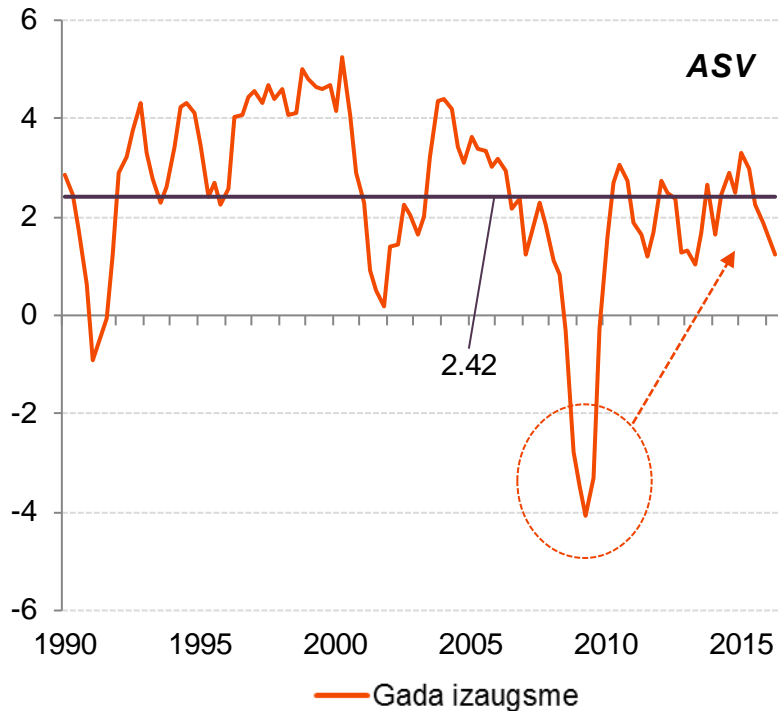

Kāpēc populisms? *izaugsme ne tikai lēnāka kā cerēts, bet arī nevienmērīga ienākumu sadale; izaicinājumi kļūs tikai lielāki...*

Vai ekonomika tiešām tik vāja? nav nemaz tik traģiski, turklāt ASV un Vācija pat tuvu cikla augstākajam punktam

Reālā IKP gada izaugsme, %

Avots: Macrobond

Pieprasījums eksporta tirgos turpina augt: ASV cikls ir nobriedis; ES aug par spīti politikas riskiem; Ķīna bremzējas ne tik strauji; Indija veic reformas; Krievijā recesija beigusies

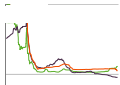
IKP gada izaugsme (%)

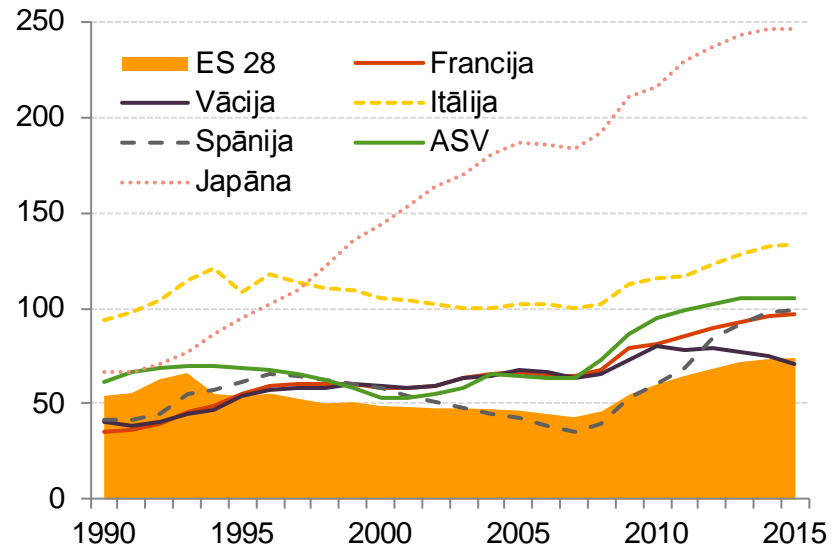
* Sezonāli izlīdzināts

Avots: Macrobond

Kā balstīt ekonomiku? monetārā politika mazefektīva, fiskālai politikai «zemi griesti», strukturālas reformas populisma laikā ieviest grūti...

**Bruto vispārējās valdības parāds
(% no IKP)**

Avots: SVF Vēsturiskā valsts parāda datubāze

Pasaules ekonomika 2017-18.gg. izaugsme būs,
*pārspīlētam pesimismam pamata nav, bet negatīvu risku tomēr
pašlaik ir vairāk nekā pozitīvu risku*

2. Latvijas ekonomika šļūc uz priekšu!

... bet kādi pašlaik 5% – būtu labi arī ar 3%!?

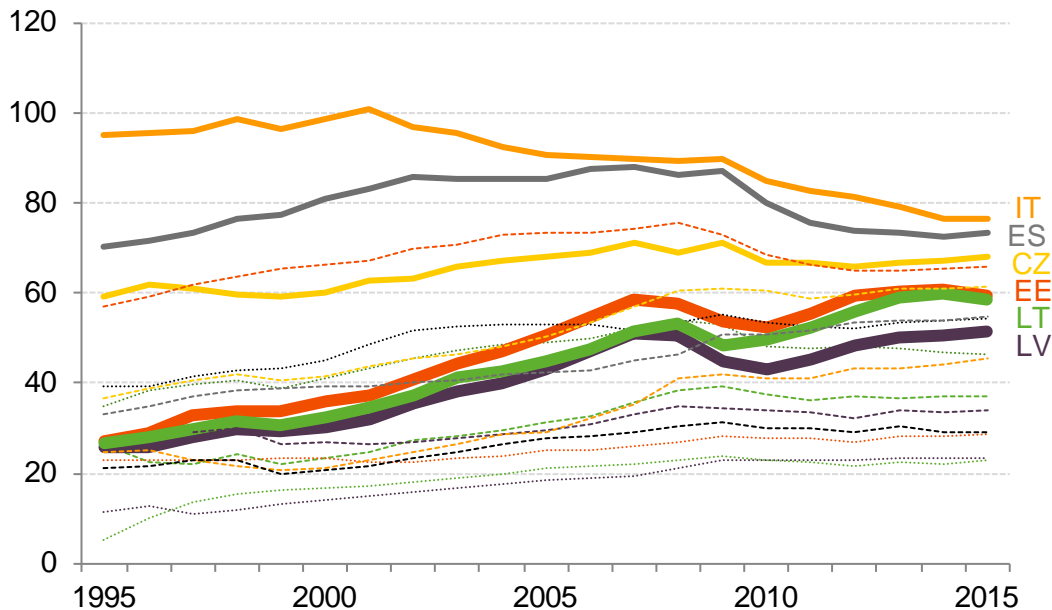
Avots: www.karikatura.lv;

Autors: Gatis Šjūka

Izaugsme līdz šim lai gan ar kāpumiem un kritumiem, bet kopumā bijusi strauja... tomēr iedzīvotāji grib krietni vairāk

IKP uz vienu iedzīvotāju, PSL, % no Vācijas

Centrāleiropa, Austrumeiropa un izvēlētās valstis

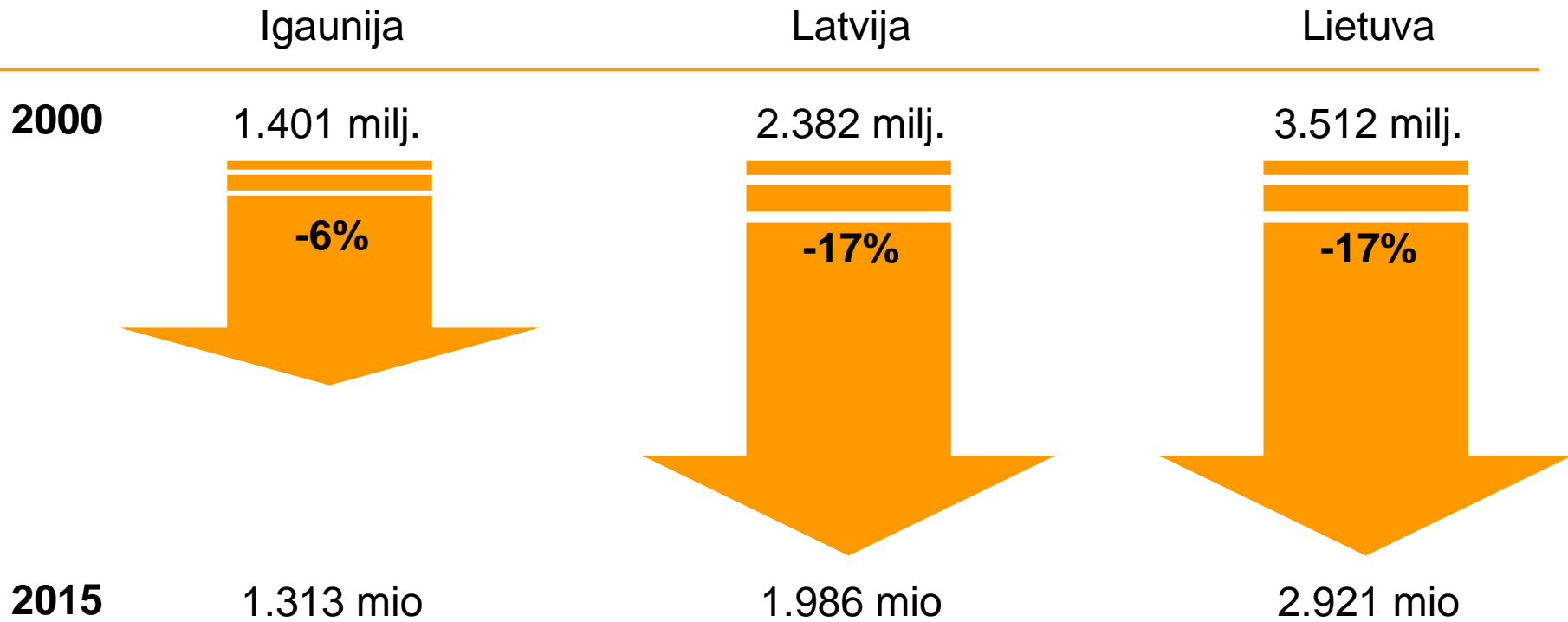
Avots: Eurostat, Pasaules banka

LATVIJA

2015 gadā vidējais ienākums faktiskajās cenās bija EUR 12'300

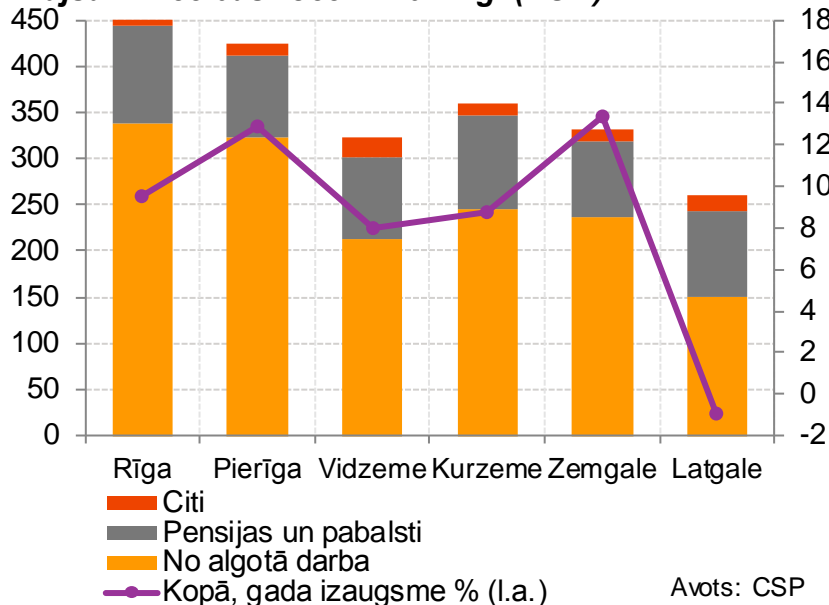
Laikā no 1995-2015 PPS koriģētais ienākums ir gandrīz trīskāršojies, t.i., katru gadu audzis par 7%

ledzīvotāju skaits *strauji sarucis un tie kļuvuši vecāki*

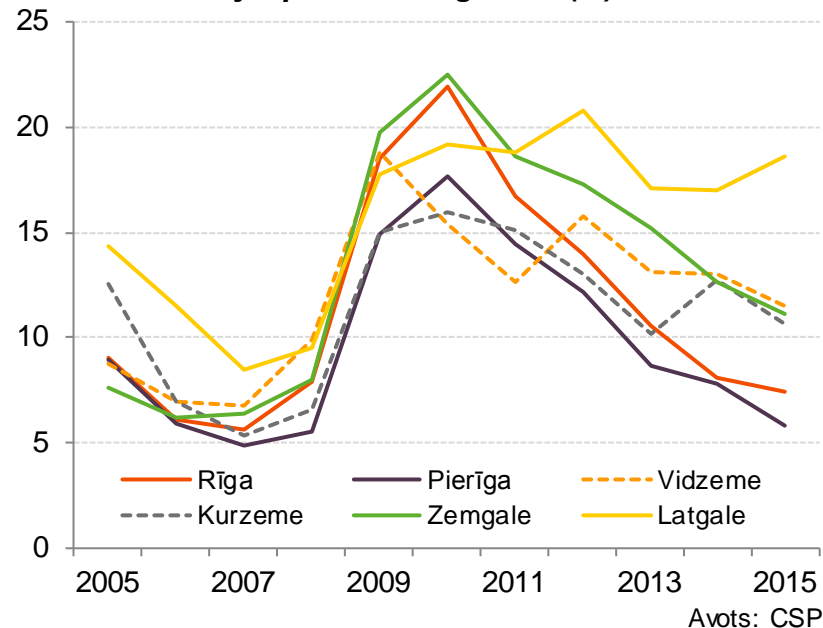

Reģioni Rīga un Pierīga dominē, turklāt dinamika un ienākumu struktūra tur ir «veselīgāka», t.i., vai plaisa pieaugs?

Rīcībā esošie mēneša ienākumi uz vienu mājsaimniecības locekli 2014. g. (EUR)

Darba meklētāju īpatsvars reģionos (%)

Kas notiek pašlaik? šļūkājam... patēriņš noturīgi kāpjošs; eksports mēģina saņemties; investīcijas vārgākas par vārgu

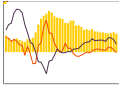
IKP, eksports, mājsaimniecību patēriņš un investīcijas, gada izaugsme (%)

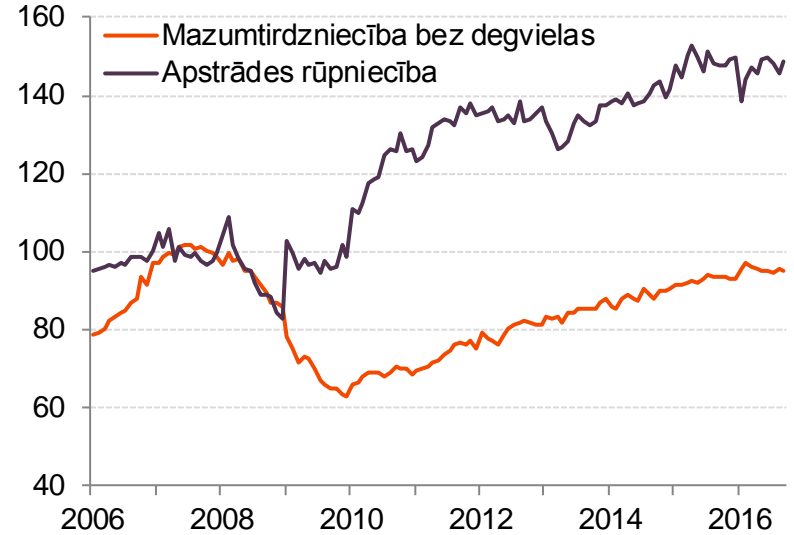
■ IKP (l.a.)   ■ Eksports   ■ Mājsaimniecību patēriņš   ■ Investīcijas pamatkapitālā

Avots: Macrobond

Darba tirgus: algu kāpums straujāks par ražīguma kāpumu; patīkami tas beigties nevar!

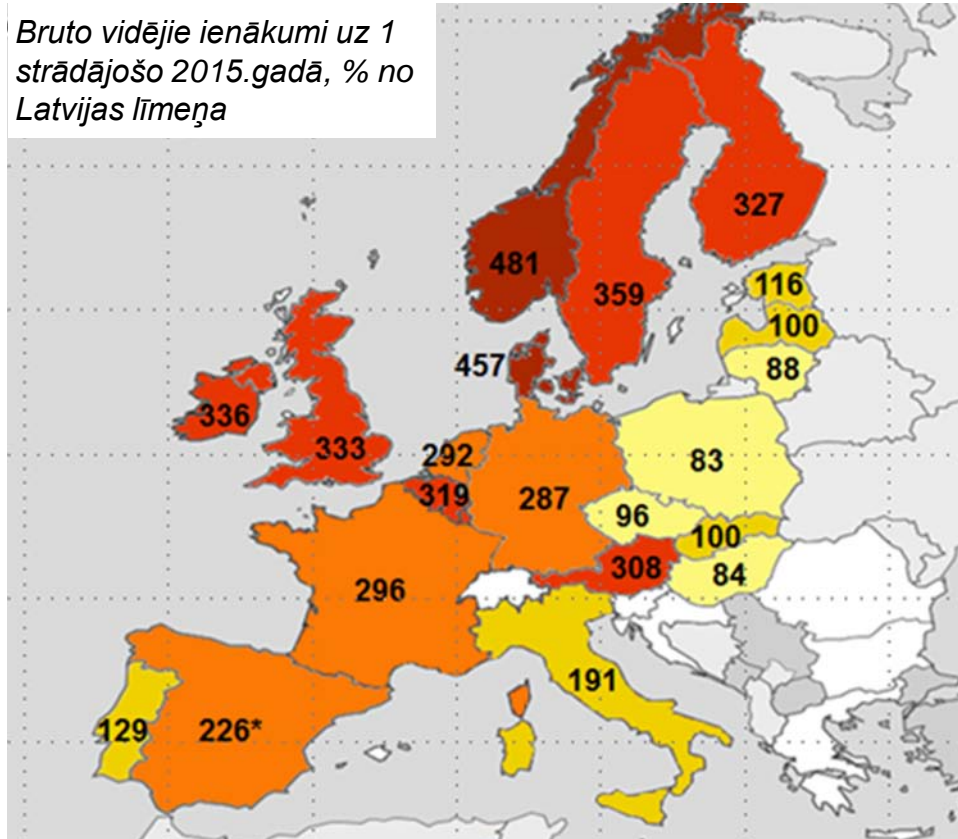
**Mazumtirdzniecība (korigēts pret iedzīvotāju skaitu) un
apstrādes rūpniecība (korigēts pret nodarbināto skaitu
nozārē) (2008=100)**

Avots: CSP

Darba tirgus: jautājums nav, vai algas augs – jautājums ir, vai uzņēmumi to varēs atļauties. Dari ko darīdams, bet cel ražīgumu!

Bruto vidējie ienākumi uz 1 strādājošo 2015.gadā, % no Latvijas līmeņa

Jo tumšāka krāsa, jo lielāki ienākumi

* 2014. gada dati par Spāniju

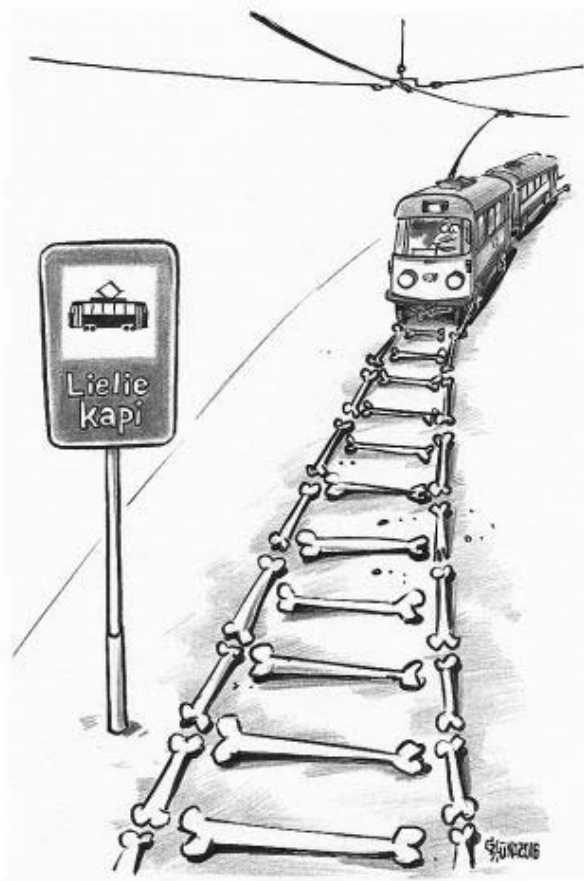
Avots: Eurostat, Swedbank aprēķini

Darba tirgus: ieguvēji un zaudētāji... ja zaudētāju būs vairāk, būs problēmas ar spēju uzturēt labklājības valsti

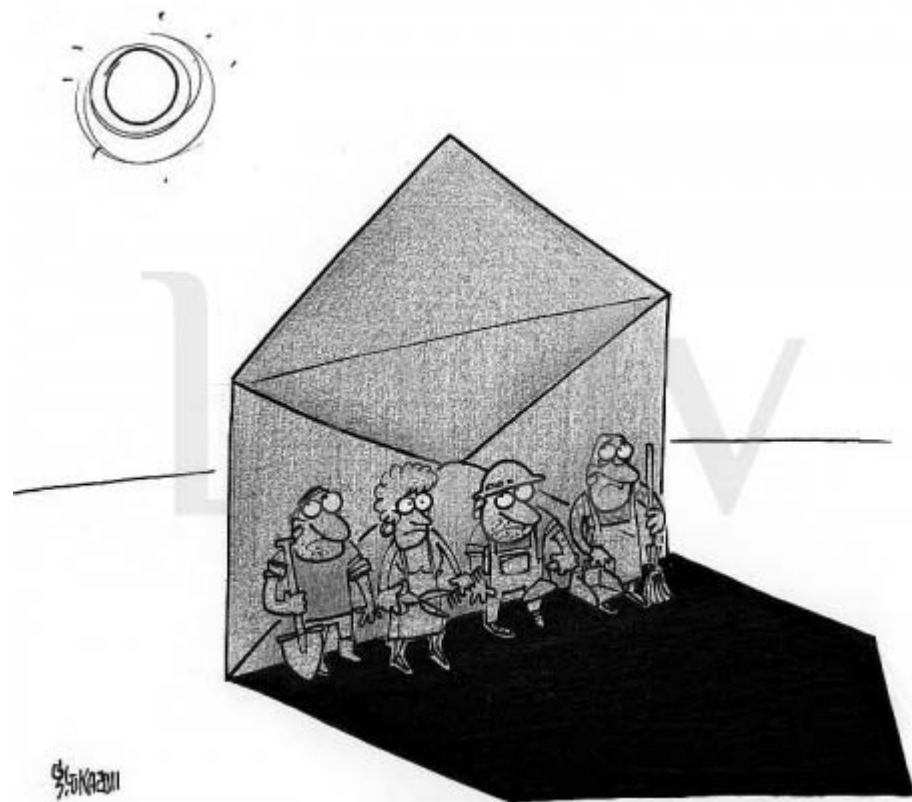

Tranzīta sektors: ko nozīmē «būs sāpīgi»?

Avots: www.delfi.lv;
Autors: Gatis Šļūka

Kas notiek ar budžetu lēnas izaugsmes un populisma laikā?

Bāzes scenārijs 2016-18: šļūcam tālāk! (bet tikai šļūcam)

	2015	2016p	2017p	2018p
Reālā IKP gada izaugsme, %				
Igaunija	1.2	1.5	2.5	2.7
Latvija	2.7	2.1	3.0	3.3
Lietuva	1.6	2.5	3.0	2.5
Darba maklētāju īpatsvars, %				
Igaunija	6.2	6.2	6.6	6.7
Latvija	9.9	9.5	8.7	8.0
Lietuva	9.1	8.0	7.4	7.2
Patēriņa cenu gada izaugsme, %				
Igaunija	-0.5	-0.1	2.5	2.0
Latvija	0.2	0.0	2.5	2.0
Lietuva	-0.9	1.2	3.0	2.5
Reālās neto algas gada izaugsme, %				
Igaunija	8.0	6.4	2.8	3.4
Latvija	7.4	5.5	3.4	3.9
Lietuva	5.8	6.2	4.2	3.2

Avoti: Nacionālā statistika un Swedbank 2016.g. augusta prognozes

IKP
Izaugsmi
esam
pārskatījuši
uz < 3%

Paldies!

